

Sadržaj

Predgovor	3
1. POJAM MAKROEKONOMIJE	4
1.1. Klasična makroekonomija.....	9
2. PRIVREDNI RAST I NIVOI	11
ORGANIZOVANOSTI PRIVREDE	11
2.1. Opšta privredna ravnoteža	12
2.2. Privredni rast	17
2.3. Rast i komplementarni inputi	17
2.4. Ljudski kapital.....	19
2.5. Infrastruktura.....	20
2.6. Znanje i patenti.....	21
2.6.1. Znanje kao javno dobro.....	21
2.6.2. Patenti.....	21
2.6.3. Tehničke inovacije	22
2.7. Rast i privredno okruženje	23
2.7.1. Svojinska prava	23
2.7.2. Stabilno privredno okruženje	24
2.7.3. Otvorenost razmene	25
2.7.4. Zdravstvo	25
2.8. Demokratija i rast.....	26
2.9. Nejednakost i rast.....	26
2.10. Osnovni faktori rasta društvenog proizvoda	27
2.10.1. Složenost i brojnost faktora privrednog rasta	27
2.10.2. Neposredni faktori privrednog rasta	30
2.10.3. Posredni faktori privrednog rasta	30
3. SISTEMI	32
3.1. Osnovi opšte teorije sistema	32
3.2. Teorija sistema	33
3.3. Elementi sistema	36
3.4. Veze sistema	37
3.5. Funkcionisanje sistema	38

3.6. Klasifikacija sistema	39
3.7. Metodološka osnova teorije sistema	43
3.8. Stabilnost sistema.....	46
3.8.1. Uvodni pojmovi	46
3.8.2. Osnovne karakteristike procesa stabilizacije i destabilizacije velikog ekonomskog sistema	48
3.9. Optimalnost sistema.....	51
3.9.1. Uvodni pojmovi	51
3.9.2. Sistemski pristup privrednom razvoju	52
3.9.3. Osnovne karakteristike velikog društvenog i velikog ekonomskog sistema	53
3.9.4. Osnovne karakteristike približavanja i udaljavanja stanju optimalnosti velikog ekonomskog sistema.....	56
3.10. Odnos celine i delova.....	58
3.11. Sistem i okruženje	63
4. OSNOVNE AGREGATNE MAKROEKONOMSKE VELIČINE	65
4.1. Društveni bruto proizvod, društveni proizvod i nacionalni dohodak	65
4.2. Analitička upotreba agregatnih izraza proizvodnje	67
4.3. Nominalni i realni društveni proizvod	69
4.4. Merenje vrednosti ekonomske aktivnosti: Bruto domaći proizvod	71
4.4.1. Stokovi i tokovi.....	72
4.4.2. Pravila za izračunavanje BDP-a.....	73
4.4.3. Odnos realnog BDP-a i nominalnog BDP-a	77
4.4.4. Deflator BDP-a	79
4.4.5. Lančano merenje vrednosti realnog BDP-a	80
4.4.6. Dva aritmetička izraza za merenje procentualnih promena.....	82
4.4.7. Komponente trošenja	83
4.4.8. Ostale mere dohotka.....	84
4.5. Novac, kamata i dohodak.....	88
4.6. Uspon monetarizma	89

4.7. Nova klasična ekonomija i novi pravci kejnzijanizma	90
5. PODELA NACIONALNOG DOHOTKA	92
5.2. Potrošnja.....	94
5.3. Investicije	95
5.4. Javne nabavke	97
5.5. Mnoštvo različitih kamatnih stopa	98
6. MATERIJALNI USLOVI I PRETPOSTAVKE	100
6.1. Stepen razvijenosti privrede.....	100
6.2. Uslovljenost privrednog razvoja veličinom zemlje i stanovništva.....	107
6.3. Obim i struktura proizvodnih faktora.....	111
6.3.1. Jedinstvo i komplementarnost proizvodnih faktora	111
6.4. Stanovništvo i radna snaga kao faktor privrednog razvoja.....	114
6.4.1. Neke teorijske napomene pri razmatranju stanovništva.....	114
7. FUNKCIJA PROIZVODNJE	118
7.1. Kob-Daglasova (Cobb – Douglas) funkcija proizvodnje	118
8. PONUDA ROBA I USLUGA	121
8.1. Šta dovodi ponudu roba i usluga i tražnju za njima u ravnotežu?	121
9. POTROŠNJA I INVESTICIJE	122
9.1. Potencijalni društveni proizvod	123
9.2. Potrošnja kao komponenta društvenog proizvoda	124
9.3. Odlučivanje o potrošnji	126
9.3.1. Uloga kamatne stope	127
9.3.2. Uticaj životnog ciklusa.....	128
9.3.3. Uticaj stalnog dohotka	129
9.4. Investicije kao komponenta društvenog proizvoda...131	
9.5. Ravnoteža na tržištu roba i usluga	133
10. PRIVREDNI RAST I MEĐUSOBNI ODнос INVESTICIJA I POTROŠNJE	138

10.1. Opšte napomene o optimizaciji privrednog rasta....	138
10.2. Vremenski horizont posmatranja	141
10.3. Problem optimalnih proporcija između investicija i potrošnje.....	144
10.4. Granice ubrzanja stope rasta i stope investicija	145
11. TEHNIČKI PROGRES I PRIVREDNI RAST	146
11.1. Pojam tehničkog progresa	146
11.2. Tehnički progres i tipovi privrednog razvoja.....	149
11.3. Osnovne karakteristike savremenog naučno-tehničkog progresa	151
12. AKUMULACIJA I INVESTICIJE	156
12.1. Akumulacija i privredni razvoj	156
12.2. Sistemski pristup odnosa akumulacije i privrednog razvoja	157
12.3. Akumulacija – potrošnja i privredni rast.....	162
12.4. Odnos akumulacije i potrošnje u svetlu optimizacije velikog ekonomskog sistema	166
13. INVESTICIJE I INVESTICIONA POLITIKA	169
13.1. Pojam i vrste investicija	169
13.2. Teorijski pristup izboru globalne strukture investicija	171
14. RAVNOTEŽA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA	184
14.1. Ravnoteža na finansijskim tržištima:	184
Ponuda zajmovnih sredstava i tražnja za njima	184
14.2. Promene u štednji: Efekti fiskalne politike	186
14.3. Novac i inflacija	186
15. FUNKCIJA NOVCA U TRŽIŠNOJ PRIVREDI	189
15.1. Definisanje novca.....	189
15.2. Pojava novca	191
15.3. Razvoj novca kroz istoriju	192
15.4. Geneza novca	194
15.5. Funkcije novca u tržišnoj privredi	195
15.6. Novac kao sredstvo razmene (prometno sredstvo) .	196
15.7. Novac kao mera vrednosti.....	197

15.8. Novac kao platežno sredstvo.....	197
15.9. Novac kao blago.....	198
15.10. Novac kao svetski novac	198
15.11. Novac kao konzervator vrednosti	199
15.12. Novac kao predstavnik solventnosti i likvidnosti .	199
15.13. Novac kao garant slobode konzuma	200
15.14. Šta je novac?	201
15.15. Funkcije novca	201
15.16. Vrste novca	202
15.17. Kako se meri količina novca	203
15.17.1. Merenje novca.....	205
15.18. Kvantitativna teorija novca	205
15.19. Transakcije i kvantitativna jednačina.....	206
15.20. Funkcija tražnje za novcem i kvantitativna jednačina	208
15.20.1. Dve realne kamatne stope: ex ante (unapred) i ex post (unazad)	209
15.20.2. Nominalna komatna stopa i tražnja novca ...	210
15.20.3. Troškovi čuvanja novca	211
15.20.4. Budući novac i tekuće cene.....	212
15.20.5. Društveni troškovi inflacije.....	212
15.20.6. Laički pristup i klasičan odgovor.....	212
15.21. Hiperinflacija	213
15.21.1 Troškovi hiperinflacije.....	213
16. MERENJE TROŠKOVA ŽIVOTA: POTROŠAČKI INDEKS CENA	215
16.1. Cena korpe roba	215
16.2. CPI u odnosu na deflator BDP-a.....	216
16.3. Kretanje inflacije i stope zaposlenosti	217
17. CENTRALNA BANKA	218
17.1. Status, organizacija i upravljanje centralnom bankom	220
17.2. Funkcije centralne banke	222
17.3. Komponente koje određuju ponudu novca	234

17.4. Evropska centralna banka (ECB)	236
18. UPRAVLJANJE RAZVOJEM – PLANIRANJE U PREDUZEĆU	240
18.1. Značaj i mesto planiranja u poslovanju preduzeća	240
18.2. Karakteristike i načela planiranja	241
18.3. Misija, vizija, ciljevi i planiranje	243
18.3.1. Misija	243
18.3.2. Vizija	244
18.3.3. Ciljevi	244
18.3.4. Planiranje	246
18.4. Planiranje i predviđanje	247
18.5. Planiranje u svetu (modeli)	248
18.6. Metodologija planiranja	249
18.7. Metodologija planiranja poslovanja	249
18.7.1. Program izrade plana	250
18.7.2. Utvrđivanje nosioca planiranja	250
18.7.3. Predviđanje tražnje	250
18.7.4. Definisanje ciljeva poslovanja i poslovne politike	251
18.7.5. Planiranje elemenata marketinga	251
18.7.6. Planiranje ekonomsko-finansijskih pokazatelja	251
18.7.7. Alternativne strategije	252
18.7.8. Zadaci nosilaca plana	252
18.7.9. Kontrola izvršenja planova	252
18.7.10. Koraci u planiranju	252
18.8. Podela (vrste) planova	253
18.8.1. Vremenski planovi	254
18.8.1.1. Kratkoročni plan	254
18.8.1.2. Srednjoročni plan	255
18.8.1.3. Dugoročni plan	256
18.9. Ukupni plan poslovanja i pojedinačni planovi	257
18.9.1. Plan prodaje	257
18.9.2. Plan proizvodnje	259
18.9.3. Plan investicija (ulaganja)	260

18.9.4. Plan radne snage (kadrova)	261
18.9.4.1. Značaj i ciljevi planiranja kadrova.....	261
18.9.4.2. Sadržina i postupak planiranja kadrova	262
18.9.4.3. Planiranje veličine sredstava za plate.....	263
18.9.4.4. Plan obrtnih sredstava	264
18.9.4.5. Plan nabavke	265
18.9.4.6 Plan troškova materijala.....	266
18.9.4.7. Plan amortizacije.....	267
18.9.4.8. Planiranje ostalih troškova	267
18.9.4.9. Planiranje ukupnih prihoda (finansijskog rezultata).....	268
18.9.5. Planiranje istraživačko-razvojne aktivnosti	269
19. TEORIJA GLOBALIZACIJE.....	271
19.1. Pojam i nastanak globalizacije	273
19.2. Ekonomска globalizacija	277
19.3. Globalizacija – proces ili projekat	279
19.4. Proces globalizacije.....	282
19.5. Globalna ekonomija	287
19.6. Multinacionalne/transnacionalne kompanije: prednosti i nedostaci.....	290
19.7. Uzroci globalizacije	294
19.8. Posledice globalizacije	295
19.9. Predlozi rešenja – GLOBAL GOVERNANCE	297
LITERATURA.....	301